

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Силабус навчальної дисципліни
«Реабілітація при ампутації кінцівок. Протезування та ортезування»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 кредити ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання. м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4-А, Спорткомплекс ОНМедУ, 2 поверх
Викладач(-і)	Юшковська Ольга Геннадіївна - завідувачка кафедри, д.м.н., професор. Плакід Олександр Леонідович - професор, д.м.н. Філоненко Олена В'ячеславівна – доцент, к.м.н. Кіціс Анна Геннадіївна - асистент кафедри Семененко Олег Валерійович - асистент кафедри Шахназарян Камо Едуардович - асистент кафедри
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Середовська Вікторія Юріївна, завуч кафедри 0672857552 Коростильова Ганна Юріївна, методист кафедри 0674881405 Радаєва Вікторія Володимирівна, лаборант кафедри, 0973824140, +380(48) 723-05-68, +380 (48) 728-50-30 E-mail: sportmed@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 15.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – сформувати знання про основні клінічні ознаки та механізми розвитку травм кінцівок, що в подальшому потребують проведення оперативних втручань, оволодіти методикою складання алгоритму фізіотерапевтичних втручань для пацієнтів, які перенесли ампутацію однієї чи обох кінцівок, вивчити особливості застосування засобів реабілітації у пацієнтів з ампутаціями на різному рівні та в різні періоди лікування.

Мета дисципліни: формування у здобувачів теоретичних знань та отримання практичних навичок з використання заходів реабілітації при ампутаціях верхніх кінцівок, та отримання практичних навичок з використання заходів реабілітації при ампутаціях нижніх кінцівок. Отримати знання з проблем протезованих та ортезованих осіб.

Завдання навчальної дисципліни:

1. Здатність прогнозувати результати реабілітаційного втручання

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

2. Здатність розробляти реабілітаційні програми при захворюваннях опорно-рухового апарату, пацієнтів з ендо- та екзопротезами

3. Здатність здійснювати реабілітаційні втручання при захворюваннях опорно-рухового апарату після протезування

4. Здатність оцінювати результати втручання і проводити корекцію реабілітаційних програм

5. Здатність підбирати та застосовувати ортези, використовувати допоміжні засоби пересування.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

1. Принципи медичної, соціальної та біопсихо-соціальної моделей обмеження життєдіяльності;

2. Особливості застосування профілактичних та терапевтичних заходів фізичної реабілітації та їх вплив на стан здоров'я пацієнта/клієнта;

3. Про уміння та навички з організації, програмування, прийомів та технік, основних принципів застосування фізичної реабілітації при захворюваннях і пошкодженнях ОРА, дисфункціях внутрішніх органів та хірургічних хворобах;

5. Загальні основи ортезування і протезування.

6. Особливості клінічного перебігу захворювань ОРА, а також після ампутацій кінцівок.

7. Показання і протипоказання до використання ортезування після травм під час спортивних занять, при артрозі або артриті суглобів і протезування після ампутації кінцівок.

8. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування протезування або ортезування при різних захворюваннях і травмах ОРА, а також після ампутації кінцівок.

9. Можливості успішного відновлення здоров'я і працездатності пацієнтів після ортезування і протезування, як одним із важливих методів реабілітації, що знаходить більш широке застосування в сучасних умовах після захворювань і ампутацій кінцівок в післяопераційному періоді внаслідок політравм.

10. Використання фізичних вправ, інших засобів і методів реабілітації до і після проведення протезування.

11. Засоби, форми і окремі методики реабілітації, які застосовуються при різних патологічних станах в ортопедії.

Вміти:

1. Оцінити потреби та реабілітаційний потенціал пацієнта/клієнта; трактувати програму та пояснювати її пацієнту/клієнту;

2. Безпечно та ефективно виконувати програму реабілітації;

3. Діяти наполегливо та цілеспрямовано;

4. Модифікувати обсяг навантаження, зміст та спрямованість занять в залежності від функціонального, психологічного та когнітивного стану пацієнта;

5. Вибирати необхідний рівень допомоги;

6. Визначати частоту занять і тривалість курсу реабілітації;

7. Координувати реалізацію індивідуальної програми реабілітації з усіма учасниками реабілітаційного процесу;

8. Оцінити функціональні можливості та потреби пацієнта/клієнта; обирати методи впливу/догляду, враховуючи патологію, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстні та особистісні фактори;

9. Організувати індивідуальні та групові заняття, обирати необхідне обладнання;

10. Передбачати та визначати реакцію пацієнта/клієнта на проведення реабілітаційних заходів;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

11. Підбирати та змінювати засоби, методи і форми фізичної реабілітації відповідно до змінних умов.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, інструктаж, тренувальні вправи.

Самостійна робота: передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Види травм та ушкоджень, що потребують оперативних втручань. Ускладнення, що виникають в ОРА, внаслідок проведення оперативних втручань. Фізичні та інструментальні методи дослідження стану ОРА. Об'єктивне обстеження опорно-рухового апарату. Дослідження рухової функції. Мануальне м'язове тестування (ММТ). Дослідження функціонального стану суглобів. Методика вимірювання амплітуди рухів (гоніометрія). Методи дослідження в травматології та ортопедії. Основні ознаки некрозу, гангрені, виразки, стороннього тіла. Способи обробки некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин.

Тема 2. Поняття «ампутація». Етапи проведення оперативних втручань. Основні ознаки некрозу, гангрені, виразки, стороннього тіла. Способи обробки некротизованих та виразкових ділянок м'яких тканин. Методи та інструменти проведення обстеження. Методи оцінювання рухових функцій. Методи оцінювання якості життя у пацієнтів, яким виконано ампутацію.

Тема 3. Класифікація ампутацій. Показання до проведення первинних ампутацій. Вторинні ампутації. Показання до проведення вторинних ампутацій. Види розтину тканин при ампутації. Гильотинна ампутація. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні пацієнтів, що перенесли ампутацію однієї чи обох кінцівок. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні після екзартикуляції однієї чи обох кінцівок.

Тема 4. Кругові ампутації. Одномоментна ампутація. Двохмоментна ампутація. Трьохмоментна ампутація. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні пацієнтів, яким виконана одномоментна чи двохмоментна ампутація.

Тема 5. Клаптеві способи ампутації. Клаптеві ампутації. Способи укріплення кукси кістки при ампутації. Укріплення кукси кістки при ампутації. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи на післяопераційному етапі лікування пацієнтів, що перенесли ампутацію.

Тема 6. Ампутація верхніх кінцівок. Причини та показання для проведення оперативних втручань. Види ампутацій верхніх кінцівок. Наслідки проведених оперативних втручань. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні пацієнтів з ампутаціями верхніх кінцівок. Протезування при ампутаціях верхніх кінцівок. Види протезів.

Тема 7. Особливості застосування фізичної реабілітації в відновленні пацієнтів з ампутаціями верхніх кінцівок. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи реабілітаційних втручань у роботі з пацієнтами, що перенесли ампутації верхньої (іх) кінцівки (ок).

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Тема 8. Ампутація нижніх кінцівок. Причини та показання для проведення оперативних втручань. Види ампутацій нижніх кінцівок. Наслідки проведених оперативних втручань. Завдання, загальні принципи застосування мануальних прийомів, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні травм та захворювань опорно-рухового апарату. Фізіологічні основи протезування нижніх кінцівок. Протезування після міжподвздошньо-черевної ампутації. Протезування після вилучення в кульшовому суглобі і високого усікання стегна. Протезування після ампутації стегна. Протезування після ампутації гомілки.

Тема 9. Ампутація нижніх кінцівок. Особливості застосування фізичної реабілітації в відновленні пацієнтів з ампутаціями нижніх кінцівок. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні хірургічних ускладнень у пацієнтів, яким виконано ампутацію на нижніх кінцівках. Завдання, засоби фізичної реабілітації, загальні принципи застосування, протипоказання, організаційні основи при відновному лікуванні захворювань ОРА та в хірургічній практиці. Фізична реабілітація неповносправних осіб із ампутуваними нижніми кінцівками в післяопераційний період. Поняття ампутації. Фактори від яких залежить якість культі. Вплив гіподинамії на функціональний стан організму і засоби підвищення рухової активності інвалідів. Завдання відновного лікування у ранньому післяопераційному періоді. Тренування культі.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Неврологія [Текст] : підручник для вищ. навч. закл. I-III р. акред. / Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич ; за ред. Н. В. Литвиненко. - 2-ге вид., виправлене. - К. : Медицина, 2017. - 288 с.
2. Луковская О.Л. Методи клінічних і функціональних досліджень у фізичній культурі та спорті / О.Л. Луковская : Підручник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту. – Днепропетровск: Журфонд, 2016. – 306 с.
3. Аравіцька М.Г. Фізична терапія у травматології і неврології: принципи складання програми реабілітації [методичні рекомендації] / М.Г. Аравіцька. – Івано-Франківськ, «Лілея НВ», 2018. – 36 с.

Додаткова:

1. Спортивна медицина : електронний підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О.Р. Барладин та ін.] . – Тернопіль : ТНПУ, 2018. –192 с. http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252925
2. Поширені захворювання черепно-мозкових нервів у практиці невролога і загального лікаря [Текст] : Практичний посібник / Ю. О. Матвієнко, Н. Л. Боженко. - К. : ТОВ "Люди в білому", 2016. - 62 с.
4. МКХ-10-АМ: Міжнародна статистична класифікація хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я: [електронний ресурс]. – 2017. – 1280 с. https://nszu.gov.ua/storage/files/Klasyfikator_xvorob_ta_sporidnenykh_problem_oxorony_zdorov_ya_NK_0252019.pdf

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь на занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь на занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь на занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь на занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.